Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1258 — NGAY THU BA 3 OCTOBRE 1922 — NGÀY 13 THANG TAM ANNAM N-M NHAM-TU T — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIETAIRE
NGUY..N-VAN-CUA
TÉLÉPHONE: 208
Adresse télégraphique:
LUCTINH—SAIGON

GIÁ BÁN
ĐÔNG-PHÁP — NGOẠI-QUỐC
Một năm..... 12$00 ... 15$00
Sáu tháng.... 6.50 ... 8.00
Ba tháng..... 3.50 ... 4.00

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 03OS
Mua báo thì kể lời ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn
(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS).
南中日報合併新省六
JOURNAL OFFICIEL
NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 120-122 (1er étage).
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Moyenne & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèque và mandats gởi mua báo thì đề cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

VỆ-SANH LUẬN

UỐNG RƯỢU KHIẾU HẠI THẾ NÀO

Theo vệ-sanh, thì rượu là một món thuốc-độc, nó khê-khãm mà giết người. Hằng thật như vậy: ta đã thấy biết bao nhiêu người vì rượu mà bỏ mình nơi đàng sá, mà phải mang đều sỉ-nhục, cũng vì rượu mà cha giết con, chồng giết vợ, còn như không thì sau mang bịnh rầy bịnh kia ly trần [illegible] khổ độ sau sẽ nói.

Ôi! biết kể sao cho xiết những điều hại vì một tay Thần-men gây nên. Đến đỗi bực Vua Chúa như linh Charle VII là một đấng Đế-vương nước Thoại-sĩ (Suède) thất lễ cùng Hoàng-thái-Hậu của người có phải vì rượu không? Sau linh Hoàng-đế Charle VII còn ăn năn mà thề không uống rượu nữa thay; huống chi bực thấp đàn trên có bi được với linh Charle VII không mà dám chắc khỏi sự lỗi lầm trong lúc mình say rượu.

Rượu, có lẽ những người mới vừa nếm đến nó, còn chưa tri chánh đáng, cũng thấy nhiều kẻ bỡi thứ thuốc cay đắng nầy mà mang tai họa, vì cớ nào lại không xa lánh cho rồi. — Xin lỗi, những lời trên đây tôi nói riêng cho những người uống rượu quá độ say vất mũ, chớ chẳng phải nói chung hết những người uống rượu; vì cũng có những người uống rượu cả đời mà không mang điều sỉ-nhục. Chẳng phải các thứ rượu đều xấu hết, có thứ rượu nho, rượu thảo-quả, rượu lê, rượu mạch-nha, uống có độ thì khỏe khoắn mát mẻ, mà lại thêm thứ thiệt và tốt. Chớ còn như rượu mạnh, đương đói bụng mà uống vô, dầu uống ít, thì nó làm cũng hại cho bao-tử, nó làm cho không đói, còn ăn vô thì không tiêu, nó làm cho rối trí khôn, khiến cho mình giận dữ thường gây nhiều trò tội-lỗi. Mỗi ngày mình uống rượu mạnh đâu có chừng đỗi thế nào thì nó cũng làm cho tay-chưn rung-rẩy yếu-ớt, nhức-đầu, chống-mặt, coi lo-lo lâu-lâu, biếng nói biếng cười, tri khôn giảm lần, nhiều khi sanh ra bịnh mâu-xám, tệ hơ tệ bại!. Uống rượu nhiều sau nó làm bịnh sưng lá gan, nó hại đau tới phổi, nó làm cho mình, bần sơ ho gió sau sanh ra ho lao, ho sút-huyết và đau trái tim nữa.

Đó là rượu mạnh đặt ra có phép có luật bỏ buộc, mà còn hại thế thay, huống hồ đặt lậu mà uống như rượu Annam ta, phần nhiều đặt cho cao chữ như thứ rượu nếp mà uống mới thiệt là hại nhiều hơn nữa.

Đây xin thuật các điều hại của rượu khai-vị (apéritif) mà Annam ta bây giờ đương học-đòi.

Rượu khai-vị là thứ rượu người ta uống trước khi ăn cơm. Rượu khai vị là bỡi một thứ rượu mạnh và những chất thơm chất đắng mà ra. Thứ rượu khai-vị đúng thường hơn hết là: Whisky, Cognac, Vermouth, Bitter và nhiều thứ « rượu-đắng » khác có để tên của người bày ra mà làm hiệu. Muốn cho rượu khai-vị bỏ một chất thì người ta thêm vô ít vị thuốc như rượu Quinquina; rồi thật lại thì uống rượu khai-vị không ích mà lại có hại cho sự sanh-tồn là khác; một là vì đương khi đói bụng mà uống nó vô thì nó chạy qua mạch máu mau lắm, rất để mà làm hại được; hai nữa là nó chứa nhiều chất độc, như trong một trăm lítres rượu khai-vị thì hết từ 40 tới 90 litres rượu mạnh mà lại là thứ rượu xấu. Những chất đắng chất thơm ấy hằng thật là món thuốc-độc. Suy ra thì biết liền, vì như muốn sự mười rượu Vermouth thì người ta đổ chung vô rượu mạnh thứ dầu chế Acide kêu là Aldéhyde salicylique là một thứ thuốc độc, dùng nửa phần chuông (demi-centimètre cube) thì đủ làm cho một con chó bị tán loạn tâm thần và té xiểu liền.

Vì mấy lẽ tóm tắc trên ấy nên danh-y đại-nhân Trousseau đã có nói « uống rượu khai vị là uống thuốc đặng làm cho đói bụng mà uống nhằm thứ thuốc xấu ».

Sau đây tôi xin tiếp thuật một bài « Tự thuật về sự hại » của một thứ rượu mạnh cho chư tôn nhàn lãm:

TRƯỜNG MẠNH TỰ THUẬT.

Có phải tôi là một vì-tiên hay ưa bông thơm tươi tốt không"?

Có phải tôi là một vì-tiên hay ưa chốn bồng-lai, cảnh u nhàn đặng xem ngàn hoa đua nở, muôn liễu, ngàn hồng chăng? Không những kỳ ba thợ thảo, bác cảnh bồng lu đó không có thú vị gì cho tôi hết. Những trống trải trần, những đều rèn siết, những trò chồng rầy rạt đánh đập vợ con làm cho tôi ưa và tôi vui hơn hết. Đó ai biết có nhiều cơ bịnh thất tình bị điên tăng hư hại đó vì tại ai? Mộ tay tôi làm ra chớ ai. Vì đó mà tôi giết nhiều tay giỏng sẽ để cho vợ sầu con khóc; mà phải vậy mà thôi! Ta, còn con, sau kia, cũng vì cha nó ôm ấp mẹ mẫn lấy tôi mà phải yếu ớt như hình nhơn mau, đây rồi cũng chết sớm nữa, chẳng trốn đặng cho khỏi.

Biết bao nhiêu người từ tế cũng vì tôi mà bị chê bai, bị khi thị, lại cũng vì tôi mà ăn nói cộc cằng lỗ mãng. Hễ nhà nào mến tôi thì phải mất cả đức hạnh, danh giá mà còn hư hại là khác, kho tàng nào mà có tôi lần là thì cũng bị hư hại nhiều bỏ, dân lấy nào có tôi xa là xét lỗi tới thì cũng vào bình đẳng không nhờ đến tình quê-hương là đi gì, làm tuồng như Tạo hóa phong riêng cho tôi một chốn thảo trăn-trới, thửa của các khám đường, lại vì tôi sốt sắn lo bổn phận, nên có lịnh ban khen tôi là khác.

Ở các người đã bị ta mê khốn nạn kia ôi! chớ trông các người còn khôn lanh, mạnh mẽ mà lầm, các người đi bị bùa mê thuốc lú của ta rồi. Các người bày giờ như hình mây mà ta đang đóm đêm dắt dây hơi đó vậy; nếu ngày nào ta buồn, thì ta dứt ta chơi, chớ có khó chi đâu. Ta đã làm cho các người hao mòn gần cỡi, gần đo đứa lưng, vậy chớ các người bây giờ biết tự hỏi rồi mới làm sao đó? Phải các người muốn lành xa ta không? Không được đâu, vì muốn dưỡi ta đi xa thì phải có sức lực cao cường mới được, mà sức lực và cần đâm của các người đâu còn, nó đã tiêu tán từ hồi các người làm bạn với ta đến bây giờ rồi. Vậy các người có biết ta là ai mà mạnh mẽ như thế không? Ta là cỏ hôn xui dục đầu tán nhảm buồn thảm, đều xấu hổ nhục nhã, ta là sức của vua Diêm-vương: Hỡi cuộc ta thiệt là *rượu mạnh* đây chớ nào

Lấy những lời tự nhuật của rượu mạnh mà đoán, thì những tay đã ưa mê rượu mạnh xưa nay cũng nên sửa giảm lần đi, vì lời tự thuật ấy là lời luận của một vị triết-hiền đã ra để cho người xem mà ăn năn sám hối. Nếu chẳng tin mà sửa mình, thì tránh sao khỏi sự hại cho thân mình, hại về sau cho con cháu.

T.-v.-Ng.

HÃY ĐAM RA KHƯNG TẠI CHỢ PHIÊN Ở HÀ-NỘI CHO HỌ NGÓ THẤY RẰNG NAMKỲ CŨNG CÓ ĐỒ CÔNG NGHỆ VẬY CHỚ.

XIN HÃY GIÀNH CẢI GIAN CỦA MÌNH THƯỢC ĐI.

Từ ngày 10 đến 24 Décembre 1922.

LUẬN VỀ CÔNG-NGHỆ

TRƯỜNG THIỆT-NGHIỆP. — HỘI-CHỢ SAIGON

Nhâm lại nghiệp-nghệ vẫn là một mối lợi nhứt trong đường sanh-hayt của nhơn-loại buổi nầy, là vì thoản không có nghệ nầy nghiệp nọ, ngoài trừ như đồ thổ sản, lâm-sản, thủy lợi v. v. thì chẳc là không biết lấy đồ chi đem ra mà buôn bán được. Bởi đũng-bang ta bấy lâu nhiễm cái thói ham làm quan, không màn công thương kỹ-nghệ. Thậm chí dám chế rằng nghệ-nghiệp là đề-liện là hèn-mạt, rồi quên phứt đi, cái câu « Nhứt nghệ tinh, nhứt thân vinh » vậy. Vì vậy là ta trọng nghệ-nghiệp, mà vì dầu có kẻ ra chuyện lấy nghề nào thì cũng làm cho có chừng, chớ không lo trao dồi thế nào cho nghề mình càng hay, nghiệp mình càng khéo. Thử nhâm lại trong xứ mà coi, nghề làm thợ mộc, thợ rèn v. v. thì cũng có vậy, nhưng phần nhiều thợ mộc đóng bàn tủ lối thất, cần thợ rèn thì dầu năm chi cuối bắt qui cũng rèn ba con dao phay, vài cái phần phát lát là cùng. Còn ngoài ra thì những nhà tư-bổn không hề chịu lo đến kỹ-nghệ, trừ ra một vài người làm hãng dầu, dệt lưa-tơ mà thôi. Nghĩ đó mà coi, bởi trong xứ ta không ai thêm ham nghề-nghiệp làm món nầy vật nọ đem ra mà bán cho người, ta chỉ có lui-cuối xách tiền đi mua của chúng. Họ lựa những đồ ta cần dùng mà họ làm ra, nên họ muốn bán mắc rẻ chi thì ta cũng phải mua lấy. Nên thử coi những người đó xuất-dương, tứ đến xứ người, coi lại thử coi ở đâu mà có một món gì hay vật chi ở nơi tay người Nam-kỳ chế tạo ra mà họ đem ra bán? ở đâu. Phải biết rằng vật ly hương lết qui, đồ nào tốt, vật nào qui, người ta mới đem đến xứ người mà bán, tuy nói là đồ vật bán buôn, chớ nó gây cho người có một cái thế-lực lớn lắm. Là vì mình thử hỏi lấy mình đây thì đủ biết, đừng nói đâu xa: thoản như mình đi dao chơi ngoài đường Catinat, mình thấy đồ của người nước khác, đương nói người Langsa vì cái tài hay trí xảo của người Langsa là thấy mình, nên mình đã thấy rồi. Nói đó của người nước nào đó mà mình chưa biết mặt, nhưng thấy khéo quá, người mình không thể nào làm được, thì thế nào ngoài miệng mình thì khen còn trong bụng mình không kiêm sẻ cái tài hay trí xảo ấy. Bởi thế cho nên chặt lưỡng rằng kỹ-nghệ không có thế-lực bằng quan lại. Thiết tưởng làm ông quan bất quá có oai quyền ở trong bổn xứ mà thôi, chi như các nhà kỹ-nghệ có một cái thế-lực ảnh hưởng khắp đất đâu, nghĩa là đồ nào ở tay họ [illegible] thì đâu đâu thì gặp ra thế-lực đến đó. Đã vậy, mà lại là một cái biểu hiệu của đường kinh-tế xứ ta đó.

Tôi đã nói rằng ở xứ ta không có công nghệ của đũng-bang ta, ấy vậy cũng là một điều khuyết điểm rất quan hệ cho tương lai xứ mình lắm. Nên tôi xóc ao thế nào ở xứ ta nhà-nước nên lập một cái nhà trường thiệt-nghiệp, khác hơn nhà trường bá-nghệ, rồi lựa những nghề nào cần ích chung cho trẻ xứ ta, và phải nong chi cho chúng nó biết trong nghề-nghiệp, làm cho chúng nó hiểu rằng nhà công-nghệ cũng được trọng dụng làm vậy.

Và nhứt là lập tức xin nhà-nước nhứt định lập cho phiên tại Saigon, như lời các bảo Tây Nam cùng phòng Thương-mãi đang kê-cứu đó, nghĩa là một năm tại Hanoi, một năm tại Saigon. Cái hội chợ cũng chẳng khác nào cái hàng-chữ-châm vậy, nhưng đủ chỉ cái tinh-thần công nghệ xứ ta. Ngày nào có hội chợ tại Saigon thì thế nào các nhà kỹ-nghệ xứ ta trước hết không lo làm sao cho có món nầy vật nọ đem ra mà bán đặng rao hàng hỏn thế, sau nữa lại thấy đồ của người khéo mà không thèn lấy mình rồi đũng hoặc bắt chước người mà làm theo, hoặc là làm sao cho hơn người.

Nên theo tri tôi siêng nghĩ muốn cho xứ ta sau nầy có công nghiệp với người, thì chẳng chi bằng có một cái trường thiệt-nghiệp và lập một cái hội chợ tại Saigon.

TRẦN-VĂN-CHIÊM

ĐÂN-QUỐC LANGSA
TỰ - DO - BÌNH - ĐẲNG - ĐỒNG - BÀO

LỊCH-TRẦN

Hội tuyển-cử Nghị-viên Quản-hạt hội đồng Annam, thuộc ch âu : Bacliêu-Cantho-Soctrang, ngày 15 Octobre 1922

NGUYỄN-VĂN-SỰ'

Cựu Tham-Tá Thông-ngôn Đề-hình hồi hưu,
Nghị-trưởng hội Canh-Nông Tương-Tế Sốctrăng

Ngõ cùng chư quí-vị Thừa-sai,

Vì cơn khói lửa Âu-châu gây nên một cái trường thiệt huyết kịch liệt làm cho cuộc tuyển cử từ trong Pháp-quốc chí ngoài Tunốc-đia thảy đều đình trệ trật đã mấy năm. Nay nhờ Pháp-quốc chiến thắng, dựng chữ Nhân-quyền Công-lý mà vững đặt thái-bình trong bốn bể, bấy giờ hội tuyển cử mới trông thấy dậy. Lại cũng nhờ chữ nhân-quyền công-lý ấy mà hội tuyển-cử dặng rộng mở; số nghị-viên bổn quốc dặng thêm lên tới mười. Chia ra Bacliêu-Cantho-Sốctrăng, ba tỉnh hiệp làm một Châu, nấy cho 3.812 vị thừa-sai trạch cử hai vị nghị-viên Quản-hạt hội-đồng để vào giữa hội thay mặt đồi lời cho tâm nghề trong ba tỉnh.

Tôi chẳng hổ phận hèn, tài sơ trí siểng, quyết xin ra mặt phen nầy đứng chịu tiếng cử của chư quí-vị thừa-sai.

Xét vì Bacliêu-Cantho-Sốctrăng, so trong Nam-kỳ, cũng là ba tỉnh lớn. Nếu lấy kinh-tế mà nói, thì cũng là điền-địa phì nhiêu, dân an vật thụ. Còn như lấy phong-thủy mà nói, thì cũng là non xanh nước biếc, chung đúc vì nhân; dân lại không hào-kiệt, đâu lại không anh hùng, nỡ để vậy ngồi mà xem cho người ở chậu khác, quận khác đến mà nghiêng vai gánh vác việc nước, việc dân, cho mình, mình há không thẹn mặt!

Xét vậy nên tôi dầu trí siểng tài sơ thế nào đi nữa, cũng là người trong tỉnh Sốctrăng, cũng là người của chư quí vị thừa-sai, tôi quyết xin ra lãnh cái phận chữ: trách to bác ấy cho.

Vậy biết, tôi mà xướng tài ra đứng chịu tiếng cử của chư quí-vị, chắc sao chư quí-vị cũng hỏi tôi là ai; tôi là người hạng nào mà dám đóm đương như thế.

Tôi xin đáp: Tôi là NGUYỄN-VĂN-SỰ', Tham-tá thông-ngôn tòa án hồi hưu, đương chức Nghị-trưởng hội Canh nông tương tế trong tỉnh Sốctrăng, vốn người sanh năm 1873, học trường d'Adran tốt nghiệp xuất thân năm tôi vừa được 17 tuổi, lãnh bằng làm thơ ký. Làm thơ-ký trọn bốn năm lại phòng Thương-mãi Saigon, nhờ có lãnh thanh cần, được Nhà-nước thưởng bửu-tinh Cao-miên quốc (Chevalier de l'Ordre Royal du Cambodge). Tới năm 1895, tôi sang qua tòa, làm thông-ngôn tại tòa Hanoï. Lần hồi đổi về Sốctrăng, tôi làm tới thông-phán hạng ba lên tới thông phán hạng nhứt, rồi lên tới Tham-tá nhứt hạng, kể ngoài hai mươi năm công-nghiệp tôi mới đặng hồi hưu dưỡng lão.

Chẳng dám khoe-khoan, chư quí-vị tỉnh cho tôi ngồi tại tòa Sốc trăng hơn hai mươi năm mà không tiếng không tăm, không dời, không đổi, tưởng đủ cho chư quí-vị biết rõ lãnh tính can tơi cư xử với con, cùng tòng quan dân là bao nả. Lại như khi tôi đặng phần hưu trí rồi, tưởng đặng ngồi nhà mà nghỉ an, bỏ lúc nặng nề gánh vát, đi nhàn-du Annam-nông trong-tế Sốctrăng lại cứ tôi, lên làm nghị-trưởng. Nhờ lòng anh em tin cậy và thương tưởng lắm, tôi đặng tái cử m'y lượt. Lấy thêm một bằng cớ hiển nhiên nầy nữa, tưởng tỏ cho chư quí-vị nhận ngay cho tôi là người đáng cho chư quí-vị để lòng tin; tôi là người có trải biết ít nhiều trong đàng kinh-lê lý-tài, canh-nông chưởng-pháp. Buổi Đại-tướng-quân Đô-Thống JOFFRE vâng Đông-Pháp, Ngài có gắn Mê-Đai Canh-Nông (Mérite Agricole) của Nhà nước Đông-Pháp ban thưởng cho tôi nữa. Ấy là quan chứng rõ ràng; tưởng chư quí-vị chẳng cần chi thêm nữa; bấy nhiêu đó cũng đủ cho chư quí-vị công nhận tôi là người xứng đáng chịu tiếng cử của chư quí-vị, và đáng mặt làm Nghị-viên Quản-hạt hội-đồng, vào giữa hội, thay mặt đồi lời cho chư quí-vị.

Thật vậy, tôi dám xin vỗ lẽ mà nói tự-đắc tự-phụ rằng tôi đáng mặt cho chư quí-vị tin cậy mà nấy trao việc lớn; đáng mặt cho chư quí-vị cộng cử vào hội; vì tôi tự biết lấy mình tôi rằng tôi mà ra ứng cử kỳ nầy đây, tôi vị đều công ích cho quốc dân, chẳng vị tư danh tư lợi. Bởi cớ, chư quí-vị mà đành cử tôi, tôi nguyện trải một dạ ngay, vẹn gìn chức trách. Tôi phải liệu sao cho chư quí-vị không có chỗ ăn năn, liệu sao cho tôi khỏi thẹn cùng chư quí-vị. Tôi chẳng hứa với chư quí-vị rằng tôi sẽ lấy quyền thế nghị-viên mà chống chọi với Chánh-phủ, nghịch mạng với Nhà nước. Tôi chẳng hứa với chư quí-vị rằng tôi đủ sức đủ tài, tôi hay, tôi giỏi, tôi sẽ làm những điều không ai làm đặng. Tôi chẳng hứa với chư quí vị rằng tôi sẽ lấy thế mạnh mà ép buộc Chánh-phủ phải nài đâu thuế nấy, giảm đâu thuế kia; bấy luật nầy, bỏ phép nọ. Tôi chỉ hứa với chư quí-vị một điều là tôi chẳng quên câu :

« Nhu nhược thường tồn,
« Xỉ cang tất chiết ! »

Vẫn biết Nhà-nước Langsa hằng lấy ba chữ TỰ - DO— BÌNH-ĐẲNG — ĐỒNG-BÀO mà trị dân; hằng lấy công-lý với nhân - quyền mà đãi chúng; nên Nhà-nước chẳng áp chế ta, lại rộng để cho ta đặng đẳng mà chen dự việc chánh theo phép nhà. Chánh trị Văn-minh của một nước Dân-quyền như Pháp-quốc; song ta cũng phải biết người biết ta, chẳng nên quên mình ta là dân nước chiến bại. Ít nữa ta phải biết kiêm nể, biết kính nhường Nhà-nước chiếm trị mà tỏ dạ tri ân hoài nghĩa mấy mươi năm khai hóa. Cho nên chư quí-vị mà ưng cử tôi, tôi nguyện trải dạ tin thành, giữ lòng thuận thảo, từng phục Nhà-nước Langsa, giúp sức với Chánh-phủ Nam kỳ làm cho đặng lợi dân ích quốc. Nếu có điều chi nặng nề thời quả, khiến lòng dân phiền phức, nhọc nhằn, tôi sẽ lấy cam ngôn mĩ từ mà giảng cang, hoặc nằn-nì ỷ ôi mà xin chế giảm cho dân nhờ phước. Còn như có điều chi hứa với chư mình, tôi cũng sẽ lìn lựa nay mai, năn-nỉ xin sửa lại. Mà thoản lại trong xứ ta đây còn biết bao nhiêu điều chưa vừa chưa mình! Dầu bèn quan-lại, bèn nông-thương, hay là bèn kỹ-nghệ cũng đều còn chỗ khuyết. Tôi xin kể sơ những điều tôi trông thấy đây:

Như bèn quan-lại :

1° — Phần-thưởng phụ cấp bèn quan-viên và chức-việc Annam chưa đồng.

Vẫn lại người chung trong một cõi, có ở tỉnh nào mà khỏi ở-ăn, không mất-mỏ; có khi các tỉnh dưới, bề ăn-ở lại càng mất-mỏ hơn mấy tỉnh trên nữa chớ. Cớ sao quan + viên chức-việc Annam ở ba tỉnh trên Saigon, Giadinh, Cholon, từ quan lớn chí một tên linh nhỏ đều đặng hưởng phần tiền phụ trội cấp về thê-nhi và ở-ăn mất-mỏ; còn ở mười mấy tỉnh khác lại không đặng hưởng? Xét kỹ, ngặt cho hàng quan-viên giáp việc Nhà-nước ở lục-tỉnh biết bao, nhiêt là ngặt nghèo cho phận linh-tráng, lương-bổng còn rất hẹp-hỏi, không trữ nhỏ bề ở-ăn mất-mỏ.

2° — Từ khi tăng lương bổng đến giờ, phần tiền dưỡng-lão của Tây-chức thì có định tăng theo lương mới; còn phần của Nam-chức thì để y, không thấy sửa. Dường ấy há chẳng hẹp cho chức-việc Annam hồi hưu trước ngày tăng bổng lắm ru ?

3°— Viên-quan giúp việc Nhà-nước, tỉ nào cũng là viên-quan, tỉ nào cũng là việc Nhà-nước. Cớ sao người giúp việc bèn tỉ thượng-tho, tỉ đề-hình, tỉ giáo-học, có công thâm niên, đặng thưởng tước hàm, như Huyện hàm, Phủ hàm v. v..; còn sở Điền-bộ, sở Thương-chánh, sở Kiểm-lâm, sở Khám-đạt, sở Y-tế, lại không đặng thọ hưởng? Chẳng phải trong các sở ấy không người giúp việc thâm niên, không công càng gì xứng đáng.

4°—Về bèn tỉ giáo-học, luật-lệ chưa chỉnh đốn. Cách bổ buộc xem rất hẹp hỏi, khó bề cho con nhà Annam học hành cho tột. Vẫn biết nhà-nước Đông-pháp hằng nâm hằng lập thêm trường, mở thêm lớp, nhưng mà chưa đủ chỗ cho con nhà Annam ngồi học. Bởi vậy lại buộc học-sanh qua nhiều, học trò không còn đủ ngày giờ mà học kịp Pháp-văn cho đủ sức vào thi cho đậu. Thêm một nỗi luật-lệ buộc tuổi-tác quá chặc, lại càng trở ngại bước đường học hỏi của học-trò Annam lắm nữa. Vì đó mà lắm trò học lối lãnh bằng sơ học rồi về ngồi nhà, đành phận cùn đáng bít nẻo. Xét kỹ, đang lúc bây giờ, cha mẹ học-trò có chí phiền lòng thân oán hơn là nhà có con, có của, muốn liền tốn phí cho con học nên đành mà không học đặng.

5° — Về phần trị của Tổng và Làng.

Thuở trước, gọi làng tổng là cha mẹ dân, vì làng tổng) có quyền trị rộng rải; dân chẳng bao giờ dám nghỉnh-ngang ngỗ-nghịch. Nhờ vậy mà tỉ có du-đảng quấn-tụ, trộm cướp lấy lừng; lương dân ở chốn thôn-quê đều đặng an cư lạc nghiệp. Bỉ mấy năm sau đây, chánh-trị sửa lần, làm ra làng tổng mất cả quyền hành, nên mới sanh du-đảng quá nhiều, trộm cướp nhiều loạn. Trong làng trong tổng chẳng có cây gậy-tre-làm như xưa. Nhà có của đêm năm không an giấc. Ấy cũng bởi làng tổng không quyền hành, mà lại có phần chức trách.

Nếu chư quí-vị đành cử tôi ra thay mặt cho chư quí-vị giữa hội-nghị quản-hạt, tôi nguyện tư tưởng bản-hội, lấy cam ngôn mĩ từ mà giải phân cho Chánh-phủ thấu đáo mọi lẽ và nằn-nì mà xin chấn chỉnh các điều chưa vừa tôi đã kể ra trên đây.

Về bèn Canh-nông :

Tôi đóm thấy phận điền-chủ còn chịu thiệt thòi lắm nhỏ.

1° – Sắp hạng thuế điền chưa minh chẳng có hàn Ủy-viên không có tới chốn đồnđiền mà xem cho tường mất. Cứ ngồi tại phòng việc coi bộ mà định chừng. Bởi vậy ai có thế thì hơn, ai có thế thì chịu. Đất xấu làm đất tốt, đất tốt làm đất xấu.

2° – Sưu cao thuế nặng không nâm nào sai sót, mà ruộng đất thì

Xe hơi đi xuốn
SAIGON.—Hôm kia lối 1
ông Ngưng Bịnh và vợ Xe
Gretina nước cái xe hơi đ
Xe chạy đi cũng như thư
qua khỏi thì xe chở đồ rơ
cho xe xuống quốc lộ rồi
chạy tuốt xuống sông. Mấy
xe đều bị bịnh chết lì, và đ
nhưng không ai chết. D
trôn nát.

Bà Thầy xin c
Hôm rày tuột-đuột ngu
trời nhiều quá. Mới đây tr
có một đêm nhỏ tê xuống
Thầy nó với rồi đem nha v

Lòng ngư
Hôm kia, có ông quan
đồng-hồ vàng và sợi dây
bèn đến thưa với bót.
Chẳng dè kẻ đó có tên
văn-Vinh đi xe-hơi mượ
cái đồng-hồ lại bột mà nó
được một cái đồng hồ vàn
Nhìn lại thì rõ là đồng-
tên rồi.
Lòng ngay-thật của tên
thật là đáng khen lắm
gương cho kẻ khác.

Chệt lâm
CHOLON.—Có mười tên
áp lại đánh Chung-thi-L
Pelho đăng mà giựt sự$50.

Ăn cướp có
GOCONG. — Đêm 19 Se
bọn ăn cướp có súng đ
nghề ba-bọc là Khách-Bửu
tiêu, tục kêu Ba-đồ và
(Gocong). Bọn cướp p
đặng thoát rồi khỏi la làng
là cựu quân-binh. Bây g
sống già bần đọa nên c
mà vái liều ra. Bọn cướp
ăn cướp của người Khách
tốt. Bọn cướp lấy không
tiêu bạc mà hại biết một n
người bị thương.
Việc này quan toàn-th
biết.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HƠI NGƯỜI ANNAM Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu Trái Đất

không mùa nào mà không thất, cũng bởi đường nước không có ; việc đào kinh xẻ rạch bỏ bê.

3° — Chỗ nào đất tốt, đặng mùa, có lúa, lại không thể chở chuyên ; chở cho được hột lúa đem tới chỗ mà bán, thì tổn hao không biết bao nhiêu công khó nhọc, không biết bao nhiêu bạc tiền, không biết bao nhiêu ngày giờ, lại lắm khi hư hại. Chở cho đặng tới nơi, giá lúa lại sụt. Ấy cũng bởi nhà-nước không lo làm đàng xe-lửa chạy thông tới Bacliêu-Cantho-Sốctrăng cho tiện việc chở chuyên, cho Nông-thương thạnh phát.

Nếu chư qui-vị điền-chủ mà ưng cử tôi lên làm nghị-viên, tôi nguyện ưu-tư cùng Chánh-phủ Nam-kỳ mà xin định đạt các điều khuyết-điểm ấy.

Về bên Kỹ-nghệ :

Kỹ-nghệ của người Annam trong xứ chưa có gì hết, mới có một hai cái nhà máy xay, một vài cái lò, cái xưởng mà thế xem không vững bền ; lại có nhiều chỗ dụng chưa xong đã thất-nghiệp. Ấy cũng bởi người Annam thiếu tư-bổn, thiếu thế-lực, nên tranh giành không lại. Mà hễ kỹ-nghệ trong xứ mà khó mở mang cho bền vững, thì tự nhiên bề sanh nhai của dân phải hẹp, phải nghèo, vì dân trong xứ không chỗ làm ăn mà cứ chun mất tiền ra hoài mà mua đồ ngoại hóa.

Nếu chư qui-vị đành cử tôi, tôi nguyện lấy lời hơn lẽ thiệt mà phân trần với Chánh-phủ Nam-kỳ, xin giúp tư-bổn giữ lực cho nhà kỹ-nghệ Annam cho vững-vàng, may có thuở vẳng hồi quyền lợi.

Tóm lại, những lời lịch-trần của tôi đây, chẳng có lời nào gọi là tự kiêu, tự đắc, chẳng có lời nào chẳng hạp thời-thế ; xin chư qui-vị thừa-sai trong ba tỉnh xét coi như phải như đàng, thì chư qui-vị hết lòng vì nước vì dân, vì công-lý, vì lợi quyền, đến ngày rạ trạch cử tôi, giao phần chức trách Nghị-viên quản-hạt hội-đồng thuộc châu Bacliêu - Cantho - Sốctrăng cho tôi gánh vác, tôi sẽ nguyện trải mặt phơi gan mà đền bồi, và tôi cũng thệ lòng, vì nước vì dân, vì công-lý vì nhân-quyền, không mong dạ tư danh tư lợi.

Pháp-quốc vạn-tuế !
Nam-kỳ vạn-tuế !
Thừa-sai ba tỉnh vạn tuế !

Trần

Theo lời lịch-trần dây, tôi lấy phẩn riêng của tôi mà bàn, thì tưởng chẳng có lời bình-phẩm nào mà làm cho trở giá hơn nữa đặng ; lại e có chỗ sút hơn ; vì xét trong ý tứ, từ trên tới dưới, như lấy phẩm người mà đoán, thì M. Nguyễn-văn-Sự, là một người nhân cách hoàn toàn, lọc-châu hằng hữu. Còn như lấy sự nghe thấy trong việc nước việc dân mà đoán, thì M. Nguyễn-văn Sự rõ là một người thấy biết rất nhiều ; việc bàn tỉnh nghe ra hữu lợi. Đáng mà tin dùng trong việc lớn làm.

Vậy tôi lấy phẩn tư của tôi với M. Sự, là bạn cố-giao, cố kết đã nhiều năm, cho hay người tuổi tác sánh vời tôi, đáng vai thúc-bá, mà gởi gắm cho anh em bạn đồng thinh đồng khí của tôi trong châu Bacliêu Cantho-Sốctrăng, chớ phụ nghĩa đồng thinh tương ứng.

LÊ-HOÀNG-MƯU

Võ-tuyến điện

Bordeaux ngày 29 Septembre.

Bồi-thường

Các báo-chương thành Ba-ri tưởng rằng bàn Ủy-viên bồi-thường nhóm ngày hôm qua sẽ có thế-lực tài-chánh và chánh-sách của tờ nghị-ước nhà băng Ang-lê và nhà băng Reichs bank. Công-văn không mở đến tin ấy. Dọ báo xin Journal-du thời bàn Ủy-viên xem hai nhà Ngân-hàng ấy nhau không được tự chủ cho nên không thể nào tự mình mà lập nên nghị-ước về tài-chánh, chánh-sách của Chánh-phủ Ả-lo-mang. Bởi thế cho nên bàn Ủy-viên không công-nhận những nghị-ước như vậy.

Cũng là loạn

Bên xứ Albanie, bình Nhà-nước và bình loạn đã khởi sự nghịch nhau lối thành Scutari.

Rắc xì

Tin thành Moscou. Ông Karsne thay quyền ở Hội-đồng Tchéka gởi Võ-tuyến điện cho các nước nói rằng Rắt-xi không công-nhận những tờ nghị-ước về những vụ phương Đông mà không có Rắt-xi dự vào vì tờ nghị-ước ấy có thể làm thiệt-hại cho Rắt-xi.

Đông-Pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Xe hơi đi xuống sông

SAIGON.—Hôm kia lối 2 giờ ông Frangeul, ông Sigurd Bjytt và vợ ông và ông Hans Gretjas mướn cái xe hơi đi nhà-bè.

Xe chạy đi cũng như thường, đến chừng qua khỏi thì xe chở đò rước. Tên sở-phu cho xe xuống quên ngừng máy làm cho xe chạy tuốt xuống sông. Mấy người ngồi trên xe đều bị bình chút ít, và đều bị uống nước, chưng không ai chết. Duy có tên sở-phu trốn mất.

Bà Thủy xin con nuôi

Hôm rày luội-đuổi nghe những vụ chết trôi nhiều quá. Mới đây trước lò rượu Tây có một đứa nhỏ tử xuống sông chết nữa. Thấy nó với rồi đem nhà xác rồi đăng chôn.

Lòng ngay thật

Hôm kia, có ông quan tàu đòm lại cái đồng-hồ vàng và sợi dây chuyền đâu mất, bèn đến thưa với bót.

Chẳng đề kẻ đó có tên sở-phu phụ Ng-văn-Vinh đi xe-hơi mướn (location) đem cái đồng-hồ lại hột mà nói rằng nó lượm được một cái đồng hồ vàng bỏ trên xệm xe.

Nhìn lại thì rõ là đồng-hồ của ông quan tàu rơi.

Lòng ngay-thật của tên Nguyễn-văn-Vinh thật là đáng khen lắm và đáng để làm gương cho kẻ khác.

Chặt làm dữ

CHOLON.—Cô mười tên chặt lạ mặt đám áp lại đánh Chung-thị-Hương ở đường Petho đặng mà giựt 82$50.

Ăn cướp có súng

GOCONG. — Đêm 19 Septembre có một bọn ăn cướp có súng đến đánh một nhà nghỉ ba-bộc là Khách-Sửu ở tại miếng Cầu-tiêu, tục kêu đàn-đò về làng Tân-thành (Gocong). Bọn cướp phá cửa thì tài-gia đặng thoát ra khỏi là làng có người tiếp cận là cựu quân-nhân. Bây giờ bọn cướp đàng sau giả bắn đọa nên dựa theo đồng cái mà vái liệu ra. Bọn cướp thấy rõ đay ngon súng qua phía cái bắn nhằm tuồn Bây chết tốt. Bọn cướp lấy không đặng bao nhiêu tiền bạc mà bị hết một mạng người và hai người bị thương.

Việc này quan tòa-thánh còn đang tra hỏi.

Nhân tâm,

Bạn hát cải-lương của M. Pierre Tú Mỹ-tho

Hát cải-lương từ ngày MM. *Tư Toàn* bảy rã đến nay thì thiên hạ khắp đâu đâu phần nhiều đều nhiệm cái điệu ca ngâm xem có màu mè bộ lịch rồi.

Trộm tưởng bạn M. *Pierre Tú* ra hát trước hết, tôi ký đến nay lại biết mấy lần chẳm chiếm, lớp tuồng mới trang lại lớp đong ca, bộ tịch sửa lại nên ngày nay đã toàn hảo toàn mĩ rồi. Bữ vậy mà lại tính hát tại nhà hát bóng *Modern Cinéma ở đường d'espagne* kể từ ngày 30 Septembre đến sau, cứ mỗi tuần hát hứa *thứ bảy và chúa nhựt*, thế thì mặc sức cho ta coi, đâu cho tốn đồng tiền cũng đáng.

DỊP TỐT

Bán một cái điện sửa máy, có đủ thứ máy chạy điện khí và đồ phụ tùng xe-hơi ở đường Boulevard de la Somme N° 4 et 6.

Xin hãy đến cho sớm mà thương nghị.

TRẦN-QUANG-HIỀN.

LỜI RAO

Tôi là *Trương thị-Sửa* ở buôn bán tại chợ, làng Tân-thới, Laithiêu tổng Bình-chánh, hạt Thudaumot.

Nay tôi tỏ cho quí ông, quí Bà rõ. Nguyên tôi có nuôi một đứa cháu ruột từ nhỏ đến lớn, nay nó 24 tuổi, tên là *Trương-văn-Đăng* nó không kiêm nghề làm ăn luôn theo chơi với bọn điếm đàng cờ bạc mà phá hư hại của tôi nhiều lắm.

Nên nay tôi làm đơn đến quan lớn xin phạt nó 15 ngày, và xin từ nó là con chẳng nữa.

Vậy xin quí Ông quí Bà phải coi chừng nó kẻo vương vấn nó mà ăn năng không kịp.

TRƯƠNG-THỊ-SỬA

Ngày 8 Octobre 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

Đơn mai

Tại Paris ngày 3 Octobre 1922

	Trị mãi	Trị bán
Ngân hàng Đông-Pháp	50	52
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	85 1/2	85 1/4
Ngân hàng Chartered	25 1/2	25 3/4

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 3 Octobre 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	10 fr. 50	
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	65	125
Ngân hàng Chartered	50	425

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 3 Octobre 1922

	Trị lợi 5 %	Trị lợi 4 %		
Từ lợi 3 %	50	1225	1225	99
Từ lợi 5 %	1225	75	75	81
Từ lợi 4 %	1225	62	50	

MÃ CỐC

Giá lên chỉ đến nhà máy Chánh bao trở lại

	1 mối trên 10
Vlaisberg	3/85 tới 4 10
Cá-công	4.10 — 4 25
Mai-ông	4.10 — 4 15
Mai-Hồng	4.15 4 40
Roux-vieux	3 20 3 30
Giá thường thường tuần trước	3 90 4 07

Giá vàng của tiệm SIM-QUÂNG-HƯNG mỗi lượng là 65 $ 80.

MUỐN BÁN

Mười cái xe kéo còn mới tinh, kiểu đẹp chưa chạy lần nào cả.

Hỏi thăm cùng viết thơ thương nghị xin do nơi :

Mme LY-CHI.
Chez M. le Chef Mécanicien de la Rizerie
BANG-TECK-GUAN.
Binh-tây. — *CHOLON.*

DỊP MAY

CHO AI MUA ĐẶNG :

I. — Hai cái đèn roi lớn, hai cái đèn hai bên xe và một thùng chứa hơi đá xe hơi.

II. — Với một cái xe hơi hiệu **RENAULT** còn tinh-hảo, năm chỗ ngồi, chạy điển khí.

Ai cần dùng mua, sẽ bán gấp.

Hỏi đâu chỉ, do nơi M. Rethoré ở Tỷ thiếc lộ (chemins de fer)

HÃY ĐẾN TẠI NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

MÀ MUA

Giấy Auto-Vireurs (Virage à l'hyposulfite).
Setona và Paget, 0 $ 74 một xấp 9/2 và 13/18.

Intona P. O. P.....	1.20	id.
Ronix de cévaer...	1.15	id.
Lumière.....	0.68, 9/12	13/8 và 18/24 và giấy an citrate d'argent (Virage à l'or).
Ilford P. O. P. tropical 1 $	10	id.

Từ cuốn 6 từ 50/60 : 5 $ 65 và 12 từ = 10 $ 80.

Lumière..... 0 $ 55 mỗi xấp 9/12 13/18 và 18/24.

PHOTO STUDIO

Số 136 tới 138 *đường Catinat*
SAIGON.

BIJOUTERIE

KÝ-KÝ NGÔ-XƯƠNG

419, rue des Marins, 419
CHOLON

Tiệm tôi có làm vàng, cà-rá, bông tai và Médailles nhận hột xoàn thiệt khéo, theo kiểu kim-thời và có cẩn hột trân-châu và cẩm-thạch khéo lắm.

Tôi làm đồ đã mau, chắc chắn, lại tính giá rất nhẹ.

Kính mời quí ông, quí bà, muốn đặt làm, hay là mua món chi, đến tiệm tôi, tôi lấy làm cám ơn và rằng hết công làm đồ cho vừa ý quí vị.

NHÀ BUÔN BÁN TIN CẬY
của M' **A. B. M. B. DEEN**
Ở đường Boulevard Charner môn bài 48

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những thầy xoàn và ngọc ngà tốt, giá rẻ, và cũng có làm đồ nữ trang heo kiểu cách Langsa rất khéo.

ROB THOMAS

Thuốc nầy là một vị dầy đặc thượng hạng được lọc rồi nên mạnh, cho nên hễ các thứ thuốc khác, hoặc có nói BALSAMELLE hoặc có nói EDURE DE POTASSIUM mà không thấy có tên ROB THOMAS thì chớ nên dùng thuốc đó mà mất tiền bạc lắm.

Bổ có thì chắc là thứ thì chẳng cho các bịnh đại-độc nhức hèm-môn, chốc mép, chốc mụn, ghẻ lở, mụn nhọt, mẩn ngứa, và các thứ bịnh khác nữa.

Thuốc ROB THOMAS nầy dùng mà thấy độc thường thường không được, nếu có thì chẳng bằng mấy chai thuốc khác mà thôi, nên mua mỗi người chỉ một chai mà thôi.

Có bán tại các tiệm thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE, và các tiệm khác nữa.

Lời rao

Nguyễn tên Khách-trú *Kinh* là chủ lò gạch thuở nay ở tại làng Long-Hưng, tổng Long-Vĩnh, hạt Bếnđức (bến-gỗ) hiệu là «Công-xương-Long», nhưng nay chủ đã thôi hùn, nên hết làm chủ lò gạch.

Vậy nếu tôi rao cho ai nấy hay như có đứa chi, hoặc có thiếu thốn, hoặc có đặt tiền cọc trước cho chủ *Kinh* mà mua gạch kể từ ngày nay đến 10 Octobre 1922 phải đến mà hàng soan trước.

Nếu quá ngày 10 Octobre 1922 thì chẳng ai được đòi hỏi đều chi, vì là gạch ấy sẽ bán cho M. Trần-Xương làm chủ.

Nay lời

TRẦN XƯƠNG
47, rue Đỗ hữu-Vị
SAIGON

MỘT CÁI TIN LÀNH

Bổn tiệm mới tiếp được vỏ xe hơi mới **PNEUX A TRINGLES, « BERGOUGNAN CABLÉ »**

Xin bán cho chư-tôn giá rẻ hơn các nhà khác.

XIN ĐẾN XEM TẠI TIỆM

L. DESMARQUOY & Cie

ở đường Bd Charner, môn bài số 114
SAIGON

MUỐN CHO CHƯ-TÔN MỖI NGƯỜI ĐƯỢC HƯỞNG CÁI LỢI ẤY, CHÚNG TÔI XIN HÒA CHO HUÊ-HỒNG CHO NHỮNG BẠN HÀNG MỚI.

TẠI HÃNG CŨNG CÓ BÁN

VỎ XE KÉO và **XE MÁY ĐẠP ĐỒ MỚI ĐẾN CŨNG HẠ GIÁ**

店鋪首銀金源基貢西

Lời rao

Nay tôi xin cho các Ông các Bà đặng rõ. Tại tiệm tôi ở bên Âu-châu mới gởi qua những hột thủy-xoàn nước trắng xanh, và cũng có các thứ đồ Nữ-trang bằng vàng lâu mới đã thử lại có nhận hột-xoàn lớn nhỏ cũng làm thiệt khéo lắm.

Các xứ (Thới Tây) cũng có mới gởi qua thứ đồng-hồ treo lớn nhỏ, và kiểu trái quít còn mấy mươi thứ thiệt tốt và chắc có đủ 15 hột chạy đi đứng. (15 Rubis) hiệu

« CYMA »

Giá bán nhẹ hơn các tiệm khác như chư quí khách muốn mua đồ chi, xin tới tiệm tôi thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Tiệm thợ bạc
KYUN
n° 179, Rue Catinat SAIGON

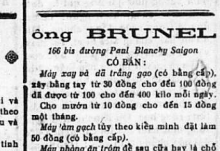

ông BRUNEL

166 bis đường Paul Blanchy Saigon

CÓ BÁN :

Máy xay và đá trắng gạo (có bằng cấp), xây bằng tay từ 30 đồng cho đến 100 đồng đã được từ 100 cho đến 400 kilo mỗi ngày.

Cho mướn từ 10 đồng cho đến 15 đồng một tháng.

Máy làm gạch tây theo kiểu mình đặt làm 50 đồng (có bằng cấp).

Máy phòng ăn trộm để sau cửa hay là chỗ cửa sổ.

Tính luôn tiền gởi Contre Remboursement 2 đồng.

Tính luôn tiền gởi Contre Remboursement 1 đồng.

BẢN RUỘNG MÚI

153 h 53 a 70 c nơi rạch ông Bần, gần chợ Bacliêu. Ai muốn mua thì đến tại *Saigon số 138 đường Lagrandière* mà định giá.

Mỗi năm múi bán được chừng 8000 đồng cho tới 10.000 đồng tùy theo mùa.

LỜI RAO

Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C G. M, cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) bạng nhứt, một cặp 12×56, Ruột (chambres à air) 5 piastres.

Sau tại Hãng nếu Cao su, ở đường Douaumont Saigon.

Giấy hút thuốc hiệu : « LE NIL »

LÀ TỐT THƯỢNG HẠNG HƠN HẾT

Hãy nài cho được giấy hút thuốc hiệu « LE NIL » mà mua.

Có trữ bán tại hãng **DENIS FRÈRES**
là Đại-biểu ở *Saigon, Haiphong, Hanoi, Paonm-Penh và Tourane*

HAI MƯƠI NĂM

DANH TIẾNG !!!

TRƯỜNG-SANH
+
VẠN-BỊNH
+
HỒI-XUÂN
+
PHẢN-NHƯỢC
+
VI-CƯỜNG
+
NHỜ BỞI THUỐC RƯỢU HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ rất cần cấp, là trăng-kiện tinh-thần bất kỳ là bao lớn tuổi đều nên dùng cả.

Những kẻ tuổi rao, sức lực suy giảm, với thầy ngày xuân đã chiều mau, mà hễ uống thuốc nầy thì tỉ đặng cải-lão hoàn-đồng, mặt mày tươi trắng, coi trẻ lại, mình lại lớn xưa.

Còn như con nít lớt-nhớt, đau ba mốt năm, cùng những kẻ bao tử tinh-thần, mà hễ uống thuốc nầy vào thì mạnh mẽ lắm-lắm, ăn thịt đã ngon, tinh-thần trăng-kiện, khắp cả toàn cầu đều biết danh thuốc nầy.

Mỗi ve đều có bỏ theo một quyển sách nói rõ các đều thần hiệu cho thuốc cùng là chỉ cách dùng rất kỹ càng.

Có trữ tại tiệm thuốc Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE, là độ nhứt đầu-tẻ y-khoa, ngang rạp hát Tây, Saigon.

THUỐC HIỆU

Capsules de Santal Salolé Thomas

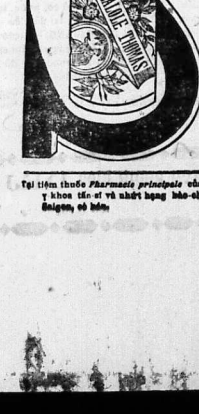

Khi trước ông lương-y Henderson có chế một thứ thuốc hiệu là Đông-phương Thiên-trước-Santal Citrin tinh.

Trong tờ *«Times»* báo tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông lương-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như vầy :

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahu và Cubèbe nếu ống nó có hột mà mất thơm tho; dẫn uống bao nhiêu cũng không phọt ít, nếu ống nó rỉ ải mất nước đái phải khác xa, nó trong sải ngày sẽ thấy hiệu nghiệm nó.

Thứ thuốc Salol các y viện đều dùng nó đã đặng 25 năm nay, nếu ống nó vào thì lợi thấy, bổ thận.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhồi vị Salol vào trong Santal tinh làm cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trợ lẫn dương cùng là bổ dưỡng kẻ trai tráng.

Thuốc nầy để uống lâm, hễ vào bụng rồi thì mau thao.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống tới tám hoàn cho tới mười hoàn thì chắc lành bịnh lậu, bết kỳ lâu mới gì phải mạnh rẻo.

Tại tiệm thuốc *Pharmacie principale* của ông *L. SOLIRÈNE*, là bào-chế y khoa tấn-sĩ và nhứt hạng bào-chế y-sanh, ngang nhà hát Tây, Saigon, có bán.

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thấy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE, khuyên những bạn hàng:

Nên đứng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiện đại sĩ;

Vì thuốc tinh tân, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ-ăn vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào đồ hoa, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ hằng phá-lý, hằng sanh, đồ bạc, đao, nĩa, muỗng, nước, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiếc tàu.

Epicerie Saigonnaise HỒNG-VÂN et A-PHÁT 145-147, rue Catinat SAIGON

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lảnh (contre remboursement.)

Xin qui quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat*
môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lâu
(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư qui ông đời gói ngọc đến tiệm ổng mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-dạy bằng vàng, bằng bạc, trọn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thầy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-ý cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bọc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư qui bà và chư qui ông có mướn làm hay là muốn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư qui-bà và chư qui-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến lại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

Cái khóc sát nhân
CÁI KHÓC GIAM HẬU

Xem báo L. T. T. V., đề ngày 25 Septembre 1922, số 1251 đọc đặng bài « Tiếng khóc của đời » của kỳ giả ông H.-v-H. (Longxuyên), nên tôi xin thuật cái khóc sát nhân, với cái khóc giam hậu, tường cũng giáp vui cho tai chư độc giả trong giây phút.

Anh Nguyễn-Ngọc là bạn thiết của tôi khi còn trong vòng quân thứ trấn thủ thành Longxuyên đặng bốn tháng, tháng Septembre 1915, các linh sang Pháp tùng chinh, trong số linh là hai mươi quân song có người trốn, sáng ngày ở giữa ba quân bạn tôi ra tỉnh nguyên thể, mặt đủ số, quan thiếu thấy vậy khen thầm cho người có chí lấy gan ốc đến bỏi nợ nước, bèn nhậm lời và cho hay đến ngày 26 Septembre 1915, phải lên Saigon chờ tàu sang Pháp. Trong hai mươi linh vợ con than khóc lì bì, dầu ai lòng sắt đá cũng phải lụng lay, nào rượu thịt tế sống chẳng khác vợ Đơn hùng-Tinh tế chồng lúc trước, nhưng mà bạn tôi xây mặt gạt lệ khuyên vợ chớ lấy ý người làm mẫu, xin hãy dành cái khốc ấy đến ngày trả tròn nợ nước, hồi có địa chừng ấy sẽ khóc chẳng muộn chi, chớ nay khóc, mai cười, nữa ghét, ganh ra đều đàm chém, thì có ích chi, có uổng nước mắt lắm ru! Lời bạn chẳng phải lời tiên tri, song cũng để nghe lắm sự phiền về: e cái khốc sát nhân ấy ». còn bạn tôi sang Pháp từ ngày 7 Octobre 1915 khi bạn tôi đặng đọc quan báo (Journal Officiel) có lời chỉ dụ; linh nào xa cách xứ nhà quá ba năm có thể xin về an dưỡng; nên bạn tôi nghỉ rằng Nhà-nước đã gần an, vì các mặt trận chiến ngày 11 Novembre 1918, bệu làm đơn xin về, đề ngày 6 Juin 1919, Khá cho trời cũng chiu lòng người muốn, nên quan soái phê đơn cho về, đến xin nhà lảnh ngày 1er Août 1919, tính lại gần bốn năm xứ nhà cách biệt vợ hiền thủ tiết thờ chồng, mặc ai thiên phụng, vẽ rồng cứ an phận tùy duyên mà đợi. Khi ấy cha gặp con, chồng gặp vợ bỏ những ngày trông đợi, làm cho cái khốc nức nở, có phải là khốc mừng ấy là: « Khóc giam hậu ». Chẳng phải anh Ng.-Ngọc là bạn thiết mà tôi trau dồi đến thế, nhưng mà chuông treo, không đánh sao kêu, tôi nước cái tiếng chuông kia thấu tai đoàn em phòng cần thận cái « khốc của đời », nhơn đây tôi xin tiếp thêm cái khốc của anh Nguyễn-Ngọc: « Dầu có thế cái tử hườn sinh, chết mấy thân ảnh ảnh cũng chẳng nệ » nó từ ngày ảnh trả xong nợ nước về nhà hôm sớm cũng cha mẹ, thường con người già phải chết, và ảnh sanh nhằm con nhà hàng vi, ông thân ảnh làm chung tháng Octobre 1921, hưởng thọ sáu-mươi dư, ngày ông thân ảnh năm xuống nhờ qui ông qui bà đoái tình điếu cúng, kể ít người nhiều, ảnh lo trong cuộc tống chung đâu đó an bài, chẳng xiết bi ai, Tôi thấy vậy mới khuyên ảnh, phải bớt con sẽ thuận phận nghèo nếu thân có hễ gì lấy chi thang thuốc, anh bèn than, làm cho tôi cũng khó cầm châu lâm đó: cha mẹ sanh ra nuôi đến vai dài lưng còng học tập lễ-nghi hiếu đạo, song một năm chỉ tối cái nghèo đeo đủi nên chẳng tròn câu: Dưỡng nhi đãi lão « tử dây dầu có sang cả bực nào thì cũng nuôi lấy vợ con, nghĩ có buồn cho phận làm trai ai nỡ đọa đày chi làm tài! Nên thiên-hạ thường vì: Giàu đặng trung đặng hiếu, nghèo mất thảo mất ngay ». Anh Ng.-Ngọc ơi! Tuy anh lâm cảnh nghèo mà anh đã lấy gan ốc đền nợ nước tuy anh bần cùng mà lòng anh chẳng tham nơi vui thú trở về hôm sớm cùng cha mẹ tuổi già, vì đã lo vẹn cuộc tống chung thường chầm nom cỏ xanh mộ tiếng cũng đủ chứng cho anh là người hiếu đạo.

Từ tôi biết anh Ng.-Ngọc đến ngày nay, trên kinh thờ cha mẹ, dưới hòa thuận vợ con, còn bề giao hảo không thân không sơn. Tài sơ, trí siểng xem thấy dạng mấy đều, ngừa ơn riêng chỉ dẫn và cầu nguyện cho anh Nguyễn-Ngọc bền lòng đừng đổi.

Kim dit Vàng. — *SÓC TRĂNG.*

ĐẦU

ESSENCE DE MENTHE

THỨ THƯỢNG HẠNG
của
ông L. SOLIRÈNE
kế nghiệp cho
ông Renoux
Kì quyền của
HOLBÉ và RENOUX
Khử độc rất hay
trị nhiệt đầu, đau gan
nóng, đau mắt hăng v.v.
rất tiện hiệu
Ve trên màu trắng

Lối một ve..... 0 $ 50
Lối mười ve..... 3 00

棧客利名
Danh-Lợi Khách-sạng

Chư-tôn, nhà khách-sạng « DANH-LỢI » nay sửa-sang lại tinh-khiết sạch sẽ, có thông ngọn gió thanh-quang, có đặc đèn điện tỏ rạng, rất hạp với phép vệ-sanh; nhứt thiết phòng giường nệm gối đều là đồ tinh-hảo. Và lại có đặc chuông để kêu Bồi, có phòng kín để tắm rửa, trà nước tiếp khách đều dùng đồ thượng phẩm cả. Thật là một nơi khách-sạng thứ-vị vô song đó.

Cái xin chư-tôn huệ cố, bổn sạng thật tình hoan-nghinh một cách vui vẻ.

棧客華名
DANH-LỢI KHÁCH-SẠNG
Đường Jaccaréo, số 37-39-41. Cholon.
Cần bạch.

福茂公司 DƯƠNG-DIỆN

MARCHAND DE MEUBLES
160-162 Rue Catinat
SAIGON

XIN CÁC PHÚ-ÔNG CHÚ-Ý

Làng người ở đời lấy chi làm sự nghiệp? Như muốn có sự nghiệp, trước hết phải sắm đồ-đạc thấp với trong nhà. Bởi vậy, sắm cửa hàng của chúng tôi có đủ cho chư qui-vị mua đặng, trước xem chơi cho loại chí, sau đủ dành làm đồ kỷ-niệm cho cháu con những là.

Giường lấy bằng sắt, bằng thao và đồng cổ, ghế ngồi mặt mây liệu « Thonet » thiệt, đồ thờ kiểu Nhựt, Tàu, gỗ, là-phủ sắn sàng, kiểu soi (glaces) lớn đứng bàn, mặt cây và mặt đá cẩm-thạch, lớn nhỏ, còn những bàn ghế theo kiểu kiểm thời (salon) toàn là cây danh mốc cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các nơi, vì tôi có người thay mặt lựa hàng bên các xứ (Thái-lây) cho lắm.

Xin quí-hữu, quí-bà thừa dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ắt vui khoái! Tiệm tôi lập ra ở Nam-kỳ có hơn mấy chục năm rồi, ai ai cũng đều tin cậy.

Còn qui-ông, qui-bà muốn đặt đồ đạc theo ý muốn thì chúng tôi xin sẽ làm y theo kiểu, vì tiền-hiệu có xuống trai lớn.

Xin chư quí-khí ghé mắt, rồi xem qua một phen đã rẻ.

DƯƠNG-DIỆN.

RẤT TIỆN CHO QUÍ-KHÁCH

ở Saigon — Giadinh

Nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường ở Cholon có bán nhiều thứ thuốc rất thần-hiệu, xưa nay qui-khách đều biết.

Nay vì muốn thuận-tiện cho qui-khách ở châu-thành Saigon và Giadinh, nên từ đây *Nhà học chơn-đạng Nguyễn-đức-Nhuận* ở ngang gare xe-lửa giữa chợ-cũ Saigon có trữ bán đủ các thứ thuốc của nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường. (Chẳng thiếu thứ nào).

Bán y giá; rất tiện cho qui-khách mỗi khi cần-dùng; xin qui khách quan-cố.

Hàng nam nữ giàu có nên ghé mắt.

Các nhà chế đồ đeo đủ giật lại càng nên lưu-ý lắm.
SĂM-QUẢNG-HƯNG THỈ TỔ CHẾ TẠO VÀNG NÉN

舖金馨廣岑岸堤

Đời nay chỉ chỉ cũng chẳng qua đặng sự thiệt mực chắc chắn là hơn. Bởi vậy cho nên tiệm SĂM-QUẢNG-HƯNG đây nghành tiệm cái Hongkong, Quảng-Đông. Nam-kỳ đặng nhờ qui-khá-h tinh trọng. Hễ ai có mua của bổn hiệu những vàng lá, vàng thỏi, đồng vàng và bạc nén thì đều biết đánh là đồ tốt lại giá rẻ.

Vì muốn phương tiện, cho qui khách, nên bổn hiệu có chế ra một thứ vàng thoi đủ lượng sắc màu tươi tốt, *mua để dành thì cũng tốt hay là làm đồ trang điểm*, nếu ra như vàng là vậy *thiệt nói xứ Annam đây có một mình tiệm SĂM-QUẢNG-HƯNG chế ra mà thôi; không ai bì kịp và không ai có* nếu có thì cũng là bắt chước của bổn hiệu. Lời tục ngữ có nói rằng: *Một bổn thủy nguyên nhơn sanh hồ lô.*

Xin qui-vị dời gót đến tiệm SĂM-QUẢNG-HƯNG ở đường Canton số nhà 46 mà mua rồi sẽ hiểu rằng lời nói chẳng sai.

Giá vàng thoi của bổn hiệu ngày hôm qua mỗi lượng là 45 $ 80.

Xin qui-vị xem giá này rồi hỏi thử mấy người hay mua quen của bổn hiệu coi có phải giá đó chăng và như qui-vị có mua rồi xin lấy ra mà so với vàng của các tiệm khác coi có phải là màu và giá rẻ hơn chăng.

Vàng của bổn hiệu đảm xưng rằng: **vàng thiệt không sợ lửa.**

Cholon, SĂM-QUẢNG-HƯNG Cẩn cáo.

SĂM-QUẢNG-HƯNG TIỆM BÁN VÀNG

CÓ BÁN VÀNG LÁ, VÀNG THOI, BẠC NÉN, VÀNG ĐỒNG NHỎ, LỚN ĐỦ THỨ

TRONG CÁC THỨ HIỆU XE-HƠI
CHỌN TỐN NÊN LỰA

De Dion Bouton

Thứ Torpédo 10 H. P. Série
» » 10 H. P. Thảo luyện. Diện chơi thiệt tốt.
» » 15 H. P. Diện chơi thiệt tốt.

Thứ xe tay bánh cám cặm ở trong 10 H. P. Diện chơi thiệt tốt.

Xe thiệt mãnh-mai, chắc chắn và ít hao dầu.

Cũng nên mua thứ xe-máy hiệu « DE DION BOUTON » mà thôi là một thứ xe-máy tốt hơn các thứ.

Các nhà trú chỗi máy hát nói. Nên mua một cái máy

Pathé

Kiểu đẹp mắt, và kiểu thường. Có đủ thứ dĩa hát muốn lựa thứ nào cũng có; và các nhà biết lo giữ của. Nên mua một cái là rất hiệu.

Verstaen

Lớn nhỏ đủ thứ, để giấy tờ, giấy bạc và sổ sách. *Tủ sắt màu cẩm.* Tủ sắt nhỏ vân vân.

Hãng trữ các hiệu kể trên đây:

Berthet, Charrière & Cie
68, Boulevard Charner 68
SAIGON.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE
KHANH-KÝ & Cie
Phòng chụp hình mỹ-nghệ
Saigon, tại đường Bonnard, môn-bài, 54 gần nhà hát bóng Casino.

Kính cáo cùng Liệt-quí đặng rõ: chúng tôi mới mở một tiệm chụp hình mỹ nghệ tại đường Bonnard môn-bài 54 nhà sơn xanh (kế nhà Hát-bóng Casino)

Chủ nhiệm công-ti chúng tôi là M. KHANH-Ký đã qua học chuyên-môn nghề chụp-hình bên Qui-quốc và sau khi học đặc nghệ, có đặng cử về làm đốc-công trong hãng Gerschel là một hãng chụp-hình lớn nhứt tại thành Paris. Như vậy, người đồng đốc xuất công nghệ của tiệm chúng tôi thiệt đã học đắc thuật. Để hành-sự thành tài ai ai hiểu Liệt-vị qui-khách những tấm hình rất tinh xảo, thì cách như những hình mỹ-nghệ các nhà lớn bên Thái-tây.

Mới đây, chủ-nhiệm công-ti chúng tôi, M. Khanh-ký, đã đặng ra Nhà-nước cử theo bộ-giá tờ Tourane tới Saigon, đặng chụp-hình kỷ-niệm cuộc Hoàng-thượng ngự-du Qui-quốc, thì đã đặng ơn *Vạ-bộ ban khen* và đặng quan Tổng-thống và quan Thống-đốc công nhận là *thợ chụp hình chuyên môn đặc biệt.*

Như vậy, tưởng không có tang chứng nào làm cho lời bá cáo của chúng tôi thêm giá-trị nữa.

Tiệm chúng tôi chụp hình hạ giá và đủ các kiểu hình đã có các thứ mẫu tuyệt xảo để hiến Qui khách lựa đặng như ý.

Mong ca chiếu cố, KHANH-KÝ & Cie.

ÉPICERIE MÉTROPOLITAINE 同
TRẦN - ĐANG
55 nhà 148 đường d'Espagne
(en face des Halles Centrales.—SAIGON)

Tại nhà buôn TRẦN-ĐANG đường d'Espagne số nhà 148, có bán đủ đồ vật thực và các thứ rượu Langsa đều là đồ bên đại Pháp đem qua, giá rẻ lại linh hảo.

Xin chư qui ai trong Nam-kỳ có dùng vật chi xin đến tiệm tôi, thì rẻ, tốt sẵn ông tiếp rước tử tế.

Nay kính
TRẦN-ĐANG

HÃNG

SOCIÉTÉ INDOCHINOISE DE TRANSPORTS
Garage S.I.T.

Làm Đại - lý cho cả Đông - Pháp những:

Xe-hơi hiệu DEDHAYE
Xe-hơi hiệu FORD
Xe-hơi hiệu ESSEX
Tàu-hơi hiệu NIEUPORT
Đồ dùng về điện-khí hiệu BALLOT
Có trữ đồ hiệu MICHELIN

Nhà để xe tuy nhỏ nhưng để xe tính của người danh giá
Vì bởi giá rẻ mà chỗ làm lại cao thương

MỘT NGƯỜI THỢ CHUYÊN MÔN ĐIỆN KHÍ ở bên Pháp-quốc, phụ sự tại nhà để xe, đặng lo trong việc máy-móc chạy bằng điện-khí và thử cho xe chạy.

CÓ ĐẶT CÁC THỨ MÁY CHẠY BẰNG ĐIỆN

CÓ BÁN ĐỦ MÓN ĐỒ ĐIỆN - KHÍ

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi. ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không

CÓ TRỮ BÁN TẠI KHO HOÀN-CẦU

«MAGASIN UNIVERSEL»

187, Rue Catinat. — SAIGON

ĐỒNG HỒ

Số 1045. — Bằng cây hạch đào sơn vẹt-ni, chạy 15 bữa, có chuông đánh giờ và nửa giờ trên cái chiếng *Bourdon*, cái mặt bằng bạc, kiểu kim thời, 3 mặt kiến bề cao 0m70.

Giá là **85 $ 00.**

Số 1046. — Bằng cây hạch-đào sơn vẹt-ni, chạy 15 bữa, có chuông đánh giờ và nửa giờ trên cái chiếng *Bourdon* cái mặt bằng bạc, kiểu kim thời, 3 mặt kiến, bề cao 0m77

Giá là **40$00**

Trả tiền trước khỏi đóng tiền gởi.

ĐỒNG HỒ TRÁI QUÍT. — **La reine des Montres** bằng vàng Huế ky kiểu dễ bỏ túi, thứ thiệt tốt, có bảo lãnh 10 năm ắc không hề hư

Kiểu lớn **7 $ 00**, có dây chuyền Simmon **10 $ 50**.

Kiểu nhỏ 8 đồng, có dây chuyền Simmon **11 $ 50**.

ACCORDÉONS

10 touches 2 Basses

N° 1 prix **13$00** franco de port et emballage

N° 2 prix **15$00** id.

Và có trữ nón hiệu :

CON GÀ « **COQ GAULOIS** »

thiệt tốt thượng hạng

ĐÈN LÒA *đốt có mồn sáng.* hiệu BEST WIZARD.

Ít tốn dầu, không hang hao, Sáng trắng ngọn. Không hay nghẹt.

Đồ đốt.

RẺ

Nội Nam kỳ có một mình tiệm

TRAN - QUANG NGHIEM

94 đường Espagne Saigon

Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

CHỦ ĐIỀN !

NÔNG GIA !

CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp; Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, ổ, ống, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến :

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

Phong trào Cải-lương

Kỳ giả có tiếp đọc được trong một tờ báo, nói về phong trào cải lý, lời luận rất thâm trầm ý vị, chẳng có chi bất bề đặng, vậy tỏ chẳng hổ phận hạm dự nho lưu, thô trí hàn mặc, song cũng không nệ lời quê ý cạn, xin vỏ lẽ thuật bài sau đây tưởng có lẽ cũng giúp vui chư độc-giả một thi.

Đã biết đời càng văn-minh, mỗi mỗi đều hoán cải chẳng nói chi, chỉ ư phần nhiều mấy ông thầy chùa tự bấy lâu nay tụng kinh bài xám cũng noi theo lối cũ, nay lại bỏ tuyệt đọng ấy đi, dùng theo dọng cải-lương kim thời mà tụng kinh bài xám. Nào là ca hành văn, tứ đại cảnh, kim tiền, bình bán (cải-lương a !) Chẳng hiểu mấy ông dùng kinh kệ nào đó ?? Ấy là lời thật của tờ được mục kích một đám làm chay hôm tháng bảy nầy tại chùa ông Bổn(Traon). Lại còn như một đám làm từng của ông Hương kia cũng trong quận nầy, thầy chùa lại còn bày kiểu mặc đồ hát bội cũng có kép, có hề (thầy chùa) nữa, rút những

Người đã đặt ra bản mà nói rất nên tục tiểu, um sùm giữa thập mục sở thi. Nào là :

Cha tôi cỡi ngựa chạy nhu dông
Mẹ tôi cỡi ngựa chạy như bít.

Dường ấy độc-giả tưởng sao, có cho là thầy chùa đổi thế, lường gạt không ?? Nếu không vậy sao lại có đến quần áo lục-soạn, châu-xa, cẩm-châu, v. v. cùng các thứ mắt tiền, vậy đồ ấy có phải để cho các ông mặc chăng ? Đã liều thân nương cửa bụt thì phải mặc áo nâu quần sồng, ăn chay niệm phật, mới ra dáng ông thầy chùa, chớ thầy chùa gì mà đi giày cườm, giày huế, dép da, lại đầu còn hớt brosse carrée, chừng nào có ai đến rước làm đám thì mới cạo trọc lóc, hết hồi làm đám lại để tóc, không cạo nữa, hớt mà thôi, trong bụng lão thông cuốn truyện Kim-vân-Kiều, ôi thấy mà ghê mà sợ.

Ôi thôi, thuốc đắng dã tật, lời thật mích lòng, nếu nói giải e phiền lòng thiện nam tín nữ.

Traon ĂN-HẬU

Trị bịnh như thần

TRỊ HẾT BỊNH VÀ KHÔNG CÓ TÁI LẠI NỮA

Ai bị TIM LA hãy uống thử thuốc **BI-IODURAL NOVAT** thì hết bịnh *uống một ngày hiệu nghiệm*

Ai ho lao, ho hen, đau phổi lâu ngày Họ uống thuốc thì không hết thì xin đừng thử thuốc **KREOPOS NOVAT** Uống một ngày chừng hết hay là *một viên*

Hai thứ thuốc nầy không có phụ tử, và uống nó thì không sợ hết.

NHÀ CHỤP HÌNH HIỆU :

"Photo Nadal"

120, *ở đường Catinat, số 120*

SAIGON

Các nhà chụp hình ???

Chụp hình chơi và chụp hình nghề

Chiếc tàu AMBOISE mới cho lại những kiểu, giấy, hiệu Spécial coniaste Crumière « DRAGON » vách hình, đèn đọi để làm ra cho lớn, máy phòng vuông, thứ 13x18, 18x24 và 24x30, ống dòm hiệu : Krauss, Tessar, Zeiss, Berthiot, vân vân.

Trong bổn tiệm, chư-tôn muốn mua các món đồ dùng chụp hình, thuốc và đồ phụ tùng đều có cả, mà giá đã rẻ lại tốt nhứt không có đâu bằng.

HÃNG DỆT MÁY

P. LÊ-PHÁT-VỊNH

Quai de Belgique. — Caukho-Saigon.

Lãnh dệt tại hãng ông Lê-Phát-Vịnh là một thứ lãnh tốt hơn lãnh tàu và lãnh bắc, chắc hơn, dày hơn, mước hơn ; suy nghĩ lại thì là rẻ hơn lãnh tàu và lãnh bắc nhiều lắm.

Hãng đương dệt một thứ lãnh thiệt tốt, nước lớn nhuộm, trắng hơn bạc, chắc hơn đồng. Xin quí ông quí bà đến tại hãng coi dệt máy theo kiểu bên tây, như không mua hàng cũng không hề chi. Madame Nguyễn-khắc-Trương tiếp rước một cách trọng thể, vui vẻ. vì Mme Trương cũng biết tiếng an-nam đã nhiều.

Hãng cũng có lập một cái lò nhuộm đặng nhuộm theo màu tây. Xuyến tàu, cẩm-nhung, châu-châu mà nhuộm theo màu tây thì là tươi tốt lắm.

Xin qui ông qui bà giáp người annam đến hãng P. Lê-Phát-Vịnh làm quen một lần cho biết.

Quán rượu thâm giọng

NƠI SỞ-THÚ

SAIGON

Kính cùng qui ông qui bà tường lãm : Tôi mới mở một quán nhỏ tại nhà kiểu tiệm-mèn gần chỗ chuồng Voi, có sắm nhiều thứ rượu ngon để thấm giọng, cho những người đạo chơi lúc nhàn du nơi ấy. Xin qui khách thừa dịp ghé vào trước nghỉ chơn, sau dùng rượu, nước chanh café cho đỡ khát. Và có bán đồ ăn lót lòng pain sandwich charcuterie bánh và vân vân.

Chủ quán :

HONG-THE.

Trăm năm không phai

TIỆM-HÓA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

55 73, Boulevard de la Somme Saigon.

(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tinh thần xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáohạch có hiệu rõ thước tắt giá cả và cái nghĩa phân minh

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*

HIỆU « **ALCYON** »

ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trường Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu **ALCYON** ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu **ALCYON**

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

SANTAL MIDY

SANTAL MIDY

(Săn-lan Mi-dy)

Thuốc nầy hiển và tinh hảo để trị bịnh *đau lậu*, mới cũ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thuốc).

Mồi hoàn bọc đều có đóng hiệu **MIDY.**

Buôn bán lớn số, 8, Đường Vivienne, Paris.

Trong máy nhủ Thuốc.

Có một mình nhà thuốc **Pharmacie principale** của ông L. SOLIRÈNE *ở ngang nhà hát tây Saigon có bán mà thôi*

ĐAU NHỨC GÂN CỐT.

NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu có gì, hễ uống thứ **SIROP FOLLET** thì mạnh thiệt.

(Trong sách tánh được của ông **BOUCEARDAT** có lời ban ngợi khen)

Uống nó ngủ an giấc. Khi thức dậy không hay có nhức đầu.

Không phạt ti. — Bình tịnh hoàn. Cực tinh hảo.

Dùng mạnh : Mỗi muỗng súp thì trộn một cà ram Chorall.

Dùng thường. — Người lớn mỗi ngày 3 muỗng súp trộn với sữa, hay là nước trà.

Có một mình nhà tiệm Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

PANSEMENTS — LABORATOIRE — SPÉCIALITÉS — PRODUITS CHIMIQUES — PHOTOGRAPHIE — DROGUERIE — PARFUMERIE — HERBORISTERIE — ACCESSOIRES — BANDAGES

L. SOLIRENE

PHARMACIE PRINCIPALE

FONDÉE en 1865

SAIGON

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(Tiếp theo)

XVI

Nghe tiếng la, vua và hoàng-hậu dạy lại đám cung phi. Chàng A-bun Ca-xem cũng đứng dậy ngó qua phía đó. Chẳng vừa ngó qua, thấy một nàng xiểu nơi đất, thì chàng cũng tê xuống, tối tăm mày mặt, mặt xanh như chàm, tưởng chàng phải chết. Vua thấy vậy, buồn bã cứu chàng, dỡ chàng lên, để nằm trên tấm xô-pha, rồi làm đủ thế mà kêu tỉnh chàng lại.

A-bun Ca-Tem lần lần tỉnh lại, tâu rằng: muôn tâu thánh thượng, thánh thượng vẫn biết đều đã xảy đến cho tôi tại thành Kế-đô. Nguyên nàng mà thánh thượng thấy chết giấc đó là người cùng tôi bị quăng xuống sông Ninh lúc nọ, nàng tên là Đạt-đa-nê. — Vua nghe nói, sửng sốt, la lớn rằng : ủa, tê ra là Đạt-đa-nê đó sao ? Cơ trời khéo sắp đặt dữ a.

Khi ấy nàng ca-nhi cũng nhờ bọn cung-phi cứu tỉnh lại. Nàng muốn vập đầu nơi chơn vua mà tỏ việc lòng, song vua không cho, bảo cung nữ đỡ nàng dậy, rồi hỏi nàng bởi sao đã bị quăng xuống sông Ninh rồi mà nay lại đặng còn mà ở trong cung viện. — Nàng tâu : muôn tâu bệ-hạ, khi thần thiếp bị quăng xuống sông thì thần thiếp may lọt vào trong lưới ngư-ông, rồi cũng may là khi ấy ngư-ông vừa phăn lưới, nên thần thiếp chưa có chết ngột. Ngư ông kéo lưới lên, hải hùng thấy thần thiếp nằm lộn với tôm cá trong lưới, ngư-ông đem thần thiếp về nhà, xóc nước và làm đủ đều mà cứu thần thiếp tỉnh lại. Thần thiếp bèn thuật việc tai nạn lại cho ngư-ông nghe. Ngư-ông sợ lắm, sợ vua xứ Ê-díp hay rằng người cứu thần thiếp rồi họa lấy tới người, nên người lật đật đưa thần thiếp cho một tên lái buôn. Tên nầy đem thần thiếp vào thành rồi chẳng bao lâu, bèn bán thần thiếp cho hoàng-hậu mua để sung vào cung viện.

Lúc nàng Đạt-đa-nê thuật việc nàng lại cho vua nghe, thì vua châm chỉ xem nàng, từ hình dung cho tới lời tâu và cử chỉ, nên khi nàng tâu dứt, vua bèn nói với chàng A-bun Ca-xem rằng : hiền khanh, nay rõ lại, tạo mắt thấy nàng, thì trẫm không lấy làm lạ cho hiền khanh tư tư thiết thiết một nàng dung nghi phi phàm như vậy. Trẫm cám tạ đất trời đã dẫn nàng đến đây, đặng cho trẫm có dịp tiện mà đáp đền ơn trọng cho hiền khanh. Vậy thì từ đây, nàng Đạt-đa-nê không phải là cung phi nữa, nàng đặng thong thả. Vua lại đưa qua hoàng-hậu mà nói rằng : Ái-khanh, khi ái-khanh cứu vua lỏng chịu theo ý trẫm định. — Hoàng-hậu Dô-bê-ti tâu : muôn tâu bệ-hạ, thiếp rất vui lòng. và thiếp chúc rằng từ đây hai đàng vi tình nặng nhau, và sau việc tai nạn nó làm cho gương bể nay lại đặng lành, thì hai đàng sẽ được phỉ nguyền, trăm năm kết tóc, vui vẻ đạo xướng tùy. nồng nàng hơi lửa ấm.

Hoàng-đế Ha-run Anh rất-xích tiếp nói : chúc như vậy chưa đủ đâu. Trẫm muốn cho cuộc thành hôn của hai đàng sẽ hay lễ gian-bôi tại đền nầy, và trọn ba ngày bảy cuộc lễ lớn, trong thành ngoài quận đều hỉ lạc mà mừng cho hai đàng.

Bảy lễ trọng thể như vậy, trẫm tưởng cũng còn chưa được vừa với cái tình rất hậu của tân-khách thành Bách-gia tiếp rước trẫm lúc nọ. — A-bun Ca-xem nghe vua nói dứt lời, bèn quì nơi chân vua mà rằng : muôn tâu thánh thượng, thánh thượng chẳng những vì ngôi thứ mà đứng trên hết cả loài người, mà thánh thượng cũng còn vì lòng khoan hậu rộng lớn như trời cao biển thẳm. Cúi xin thánh thượng cho phép hạ thần tiết lận việc kín của hạ thần ra và xin thánh thượng thâu nhậm cái kho-sản của hạ thần thành tâm dâng cho thánh thượng. Vua nói : không, không đâu ; của khanh thì khanh hưởng, trẫm chẳng hề chịu nhận của ấy, và trẫm chúc cho khanh sống lâu mà xài cho hết của ấy.

Hoàng-hậu Dô-bê-ti bèn chàng A-bun Ca-xem và nàng Đạt-đa-nê thuật chuyện lại, dạy sử quan chép chữ vàng để vào thanh-sử. Xong rồi, vua truyền sắp đặt cuộc thành hôn, bày ra nhiều cuộc chơi thú-vị lắm. Lễ giao bôi hoàn tất, mà ngoài lễ dân vẫn còn ăn chơi cuộc lễ ấy lâu ngày; kế quan đại thần G'a-pha dẫn quân trở về, có bắt về, quan thô-tướng A-bu pha-ta, hai tay trói chặt. Còn vua thành Bách-gia thì khi kiếm tìm chàng A-bun không ra tông tích, vua lo rầu rồi nhuốm bịnh mà chết.

Quan đại thần G'a-pha tâu cho vua nghe việc ngài đi bắt vua tôi thành Bách-gia rồi thì vua truyền làm một cái giàng trước đền vua, đặng cỏ đem A-bu pha-ta lên giàng ấy mà xử quyết. Nhưa dân cả thành vẫn nghe biết đều hung bạo của quan thô-tướng A-bu pha-ta, nên không một người nói lời nghiệp., duy trông tới ngày xử mà xem cho vừa lòng.

(Sau sẽ tiếp theo)

SAIGON — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES

L'administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Thaqc : 3/10 cv

Saigon le 2/10/1929